

Protestują przeciwko wpuszczaniu do fiordu sody kaustycznej

17 lutego 2025

Firma Hvalur hf. sprzeciwia się udzieleniu zgody ośrodkowi badawczemu Röst na wpuszczanie wodorotlenku sodu do wód Hvalfjörður tego lata. Instytut Badań Morskich rekomenduje jednak wydanie takiego pozwolenia. Instytut nie bierze bezpośredniego udziału w badaniach, ale otrzymał około stu milionów koron w formie dotacji od Röst na przeprowadzenie badań przygotowawczych w Hvalfjörður.

Naukowcy z Röst wystąpili do Ministerstwa Spraw Zagranicznych o pozwolenie na wpompowanie 200 ton rozcieńczonej sody kaustycznej do morza w Hvalfjörður w celu zbadania wpływu substancji zasadowych na zdolność morza do pochłaniania dwutlenku węgla z atmosfery. W celu uzyskania 200 ton roztworu zamierzają rozpuścić 30 ton wodorotlenku sodu w wodzie.

Za projektem badawczym stoją te same osoby, co za działalnością firmy Running Tide w Grundartangi, w ramach której do oceanu zrzucono prawie dwadzieścia tysięcy ton zrębków drzewnych.

Ministerstwo Spraw Zagranicznych zwróciło się o opinię do Instytutu Badań Morskich. Ten skonsultował się natomiast z zewnętrznym specjalistą z zakresu poziomu kwasowości oceanów. Należy jednak mieć na uwadze, że instytut otrzymał około 100 milionów koron w formie dotacji od Röst na badania w Hvalfjörður, a jeden z jego pracowników zasiada w radzie doradczej tej firmy.

W ekspertyzie stwierdzono, że jeśli wartość pH przekroczy 9,8

przez 96 godzin, śmiertelność ryb wzrośnie powyżej 50%. Symulacje wskazują, że w zadanym okresie wartość pH powyżej 9,8 może wystąpić w promieniu pięćdziesięciu metrów od powierzchni. Nie przeprowadzono jednak testów dotyczących wrażliwości ekosystemu w obszarze przeprowadzania eksperymentu.

Zarówno eksperci w tej dziedzinie, jak i Instytut Badań Morskich uznali jednak, że ryzyko jest niewielkie, biorąc pod uwagę stężenie roztworu i wielkość obszaru oddziaływania. W związku z tym rekomendują udzielenie zgody na przeprowadzenie badań.

Firma Hvalur hf. stanowczo sprzeciwia się temu projektowi, ponieważ jej obiekty znajdują się obok planowanego obszaru badań. Kristján Loftsson, dyrektor generalny przedsiębiorstwa, oświadczył, że zastrzega sobie prawo do domagania się unieważnienia pozwolenia, wypłacenia odszkodowania oraz nałożenia zakazu sądowego, jeśli zgoda zostanie wydana.

W oświadczeniu firmy Hvalur hf. wskazano, że zgodnie z prawem można odrzucić wniosek o pozwolenie na badania, jeśli wiążą się one z użyciem szkodliwych substancji, a nierozcieńczony wodorotlenek sodu jest żrący i niezwykle niebezpieczny. Ponadto zgodnie z regulaminem portowym surowo zabrania się wpuszczania do oceanu substancji, które mogą powodować zanieczyszczenie.

Nieuchronnie dojdzie również do sytuacji, w której złowione wieloryby będą przeciągane przez planowany obszar badań, co zdaniem Hvalur hf. zagraża bezpieczeństwu żywności. Dodatkowo, w tym samym czasie, gdy wszystkie operacje Hvalur hf. podlegają surowym przepisom, w tym dotyczącym higieny i zapobiegania zanieczyszczeniom, planowane jest uwolnienie szkodliwych substancji do fiordu.

Autorstwo: Krzysztof Grabowski
Na podstawie: RÚV

Źródło: [IcelandNews.is](https://www.icelandnews.is)